

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Kedden, Július' 23dikán, 1822.

Spanyol Ország.

A' Királynak a' Fő-városba menetelekor Jún. 27d. történt lármáról ezt írja a' Madriti Quotidienne Júl. 1sőjén: „A' Király's Familiája harmad nap olta ismét itt vannak. Ö Felsége 's a' Királyi Herczegek Jún. 27d. reggeli 6 órakor tartották bėjöveleteket. A' Madriti Tisztségek, könnyen általlátható okokból, 8 órára határozták az elfogadást, holott már az előtt való estve tudva volt, hogy a' hévség miatt korán reggel fog érkezni a' Királyi Familia. A' Communerosok (Spanyol Jacobinusok) azt állították, hogy csak azért jött illy korán a' Király, hogy azon kiáltozást ne halja: Éljen a' Constitutziós Király. 'S valóban nem is volt Ö Felségeknek 's a' Kir. Herczegeknek, a' Gárdán kívül, melly Aranjuezből lovaglott velek, egyéb kísérijök, egy sereg jó gondolkozású lakosoknál, kik Viva el Rey! kiáltás közben tolakodtak a' kocsihoz. Midön a' palotánál kiszállott volna a' Királyi Familia, ugyan azon kiáltás hallatszott a' 2d. Gárda Batalion' rendeiből, melly a' nép közzül néhányakat felboszszantott. Minthogy a' Király eleve megígérte, hogy a' Cortesek' végülésében személyesen jelen leszen, elég idejek volt a' Communerosoknak célzásaiknak elrendelésére. Ö Felsége megérkezésének napján 's a' következő két napokon számos csapatok járták fel 's alá Madritnak utszáit, énekelvén a' Tragalát 's kiáltozván: Éljen Riego! A' kiáltások közben, go-

romba 's fenyegető szavak is hallattak a' Király személye ellen, 's a' Patroloknak nem kis munkába került elszélyeszteni a' lármázókat. Mind ez azonban, a' mint mondják, csak kezdete volt azon szándéknak, melly szerint a' népet a' Királyi Gárda ellen akarták lázzasztani. Nem lett ugyan a' gaz szándéknak az a' foganatja, a' mit a' pártütők vártak; de még is életét vészté a' zajban egy Lambadatu nevezetű derék Gárda-tiszt. Több ízben csúfolták már ötöt némellyek a' Servilis nevezettel, 's fenyegették a' Martillo! Martillo! (üsd agyon!) kiáltással, 's ezen ingerléseket tegnap, midön Ö Felsége a' Cortesek ülésébe kocsizott, nagy dühösséggel újították meg. A' pártosok ugyan is imigy kezdetek kiáltozni: Éljen a' Constitutzió! 's teljességgel azon voltak, hogy ezen kiáltást a' seregek is viszonozzák, 's a' Gárdákat követ hajgálták. Lambadaru, a' seregeket akarván egy részről csendesíteni, más részről pedig a' pártosokat zabolázni, utóbbiaktól körülfogott 's agyon veretett. Ez a' dolog nagy dühbe hozta a' katonákat, kiket Tisztjeik nagy munkával tudtak megtartani, hogy a' gaz tettért bosszút ne álljanak. A' helybeli Militzia azonközben megérkezvén, szélytoszlatta a' csoportozókat, 's közzülök a' legbotránkozottabbakat fogságra vitte. Azt mondják, hogy köztök vannak a' Tercerola nevű Ujság nyomtatójának két legényei is, kik néhány nappal ezelőtt minden Servilisek' fejére üsd agyont kiáltoztak. Egy derék Vitéznek, béres gyil-

kosok által való megöletése egész triumphus a' Liberalisoknak, 's mintha még ezzel be nem érhetnék, azt is kívánják, hogy azon katonák, kik csupán Viva el Rey! kiáltottak, mint lázzasztók büntetessenek meg."

A' Toulousei Echo du Midi ezeket közli: „Hivatalosan ese értésünkre, hogy Generalis Quesada, minekutána Jún. 25d. és 26d. a' Constitutziósoktól kergetett volna, Ronceval mellett, 200 emberrel helyet foglalt. Más nap 400 ember támadta meg, de azokon diadalmaskodott. A' Constitutziósnk 100 embert vesztettek, kik közzül 40 megöletett, 60 fogságra esett, 's köztök 7 Tiszt találtatik. — A' Trappista Sen d' Urgelből elindulván ide 's tovaszaguldozni, új győzedelmet vett a' Constitutziósokon, részint elvesztvén, részint megsebesítvén 100 embereiket, 400-at pedig elfogván. Vidangosban egy osztály Royalista, melly hogy gyenge lábon állását titkolja, éjjenkint marsirozott, egy 680 emberből álló ellenséges tábornak megtámadott, sokakat megölt 's 24 Lovast 's 200 Gyalogot elfogott. Egy Royalista Tiszt egyedül szökött egy sereg Militziának, 's az azt vezérlő Kapitányt elfogta. A' hitvédői nagyon ijesztgetik mindenfelől ellenségeiket; seregeik jó karban vannak, 's a' Cataloniaiak csoportonkint tódulnak hozzájuk, hogy győzedelmekbe részesülhessenek, úgy hogy a' Vallás tisztelői és a' Királlyal tartók igen megfundálták magokat ezen tartományokban. — Cadixből azt írják, hogy Jún. 20d. 700 ember vezett el onnan Barcelonába.

A' Gazette de France f. h. 11d. ezeket közli Madritból Júl. 5dikéről:

„Júl. 1sőjének estvéjén nagy kedvetlenség uralkodott a' Királyi Gárda Batalionainak kaszárnyájiba. A' Tisztek hijába igyekeztek az indulatokat csilapítani. Az

egész Nemzeti Gárda, 's az őrizetbeli több seregek mind egybehivattak. Két Batalion Spanyol Gárda állott őrt a' Királyi palotánál."

„Két nap olta folyt már a' híre, hogy a' Királyi Gárdának fegyveréből kivetkettése munkában van 's ez mindeneke neki hevített."

„Az első Regiment' 3d. Bataliona, hogy minden megtámadtatásnak elejét vegye, éjjeli 11 órakor elvégzé, hogy a' városból kimenjen; hasonló czéllal volt egy másik Batalion is, 's a' szándék a' többi Batalionoknak is tudokra adatott. A' mozgás közönségessé lett; az előbbi Batalionokhoz még kettő csatolta magát, 's így a' négy Batalion különböző kapukon kímarsirozott, 's minekelötte a' Sz. Bernhard kapuja előtt egyesültek volna, a' puska-por-malomból töltéseket vettek magokhoz."

„Alig állapotodott meg a' sereg, azonnal ott termett Morillo 's illy szavakkal fogadtatott: „Éljen Morillo, a' hű Generalis! Éljen a' Király! Mi a' Király után akarunk menni, ki Madritot odahagyá." A' Generalis elejébe terjesztette, hogy a' hír költemény, 's meggyözetésekre ajánlotta, hogy egy Deputatzióval, mellynek tagja minden Companiából egyegy legény legyen, a' palotába fog menni 's a' Királlyal beszélteni. E' meg is történt 's Ő Felsége dicséretesen emlékezett Gárdáiról, de egyszersmind intette őket, hogy mennének vissza Madritba.

„Viszszamenvén a' Generalis a' Deputatióval, a' Gárda-Batalionokat hadi rendben találta, kik ötet ezen szavakkal fogadták: Éljen Morillo Generalis! Éljen a' határtalan Király! Le a' Cortesekkel! A' kiáltásnak utolsó részéért a' fenyték' törvényeire intette a' Generalis a' katonákat, 's azt kívánta, hogy

az efféle lázzasztó kiabálásoknak hagynának békét. „Az a kívánságunk“ felelének ők „hogy Excellenciád vezessen bennünket. Excellenciád derék és hű Generális, becsületes ember, 's dicsősége csupán ezen borostyán híjával van. Itt az alkalmatosság, melly által magát halhatatlaná teheti 's a' Király életét megmentheti.“ — „Legnagyobb szolgálat a' mit a' Királynak tehettek az, ha Madritba visszamentek 's a' polgári háborút kerültek.“ — Generális Morillo erre a' Királynál és az egybegyült Minisztereknél a' történt dolgokról jelentést tett, 's onnan a' városi tisztséghez ment, melly szakadatlan üléseket tartott.

„Reggeli harmadfél órakor Monclada nevű Királyi mulató-kastély felé vették útjokat a' Gárdák, 's onnan az úgynevezett vas-kapun keresztül a' Királyi kastélyhoz a' Pardóhoz jöttek, 's ott égő kanóczokkal foglaltak helyet.“

„Az insurgált Batalionok Marquis Torrealát választák vezérül. A' szomszéd faluk lakosai egész készséggel tartották eleséggel a' Királyi Gárdát, kiáltozván: Éljen a' Király! Le a' Constitutzióval!

„Júl. 2d. ismét csendesség leve Madritban.“

„D. Juan Palarna, hajdani Guerilla vezér, ki a' Franczia hadban El Medico név alatt volt ismeretes, penziós Tisztekből 's önvállalkozottakból formált egy valami 200 személyből álló szent csoportot, melly a' Sz. Vincze kapujánál van őrizetben; Alava és Ballasteros Generálisok közlegény fővel szolgálnak ezen seregben.“

„A' Cortesi Biztosság éjjel nappal mindig tartja üléseit. Júl. 2dika alkudozásokba telt - el. Annyira leereszkedtek, hogy az Insurgenseknek teljes bocsánatot ajánlottak, de a' mellyet ezek megvetettek,

's azt válaszolták, hogy olly árulóknak, kik a' Franczia Revolutzió célzásainak követése által a' Nemzetet egész Európa' szemé előtt le akarták alacsonyítani, nincs mit felelniek.“

„Ugyancsak Júl. 2d. egy Királyi rendelkezés is tétetett közönséggé, melly által Generális Morillo a' Királyi Gárda mindkét Gyalog-Regementjeinek Obersteréül neveztetik, megtartván e' mellett az első Katona-osztály vezérségét.“

„Generális Riego is visszajött éjjelre Madritba 's néhány Descamisadosoktól (Spanyol Sansculottok) kísértetve Éljen a' Constitutzió! kiáltozás közben lovagolt fel 's alá minden utszákon. De nem kapott elegendő számú embert plánumának kivitelére. Erőszakos ostrommal ment a' Királyi palota ellen, hogy a' Királyon 's Familiáján erőt vehessen 's őket tán a' világból is kiküldhesse. Igyekezete azonban el nem sült. Egy pattantyús osztályhoz lovagolván, ekkor parancsolá, hogy a' Királyi várat 's az előtte hadirendben álló Gárdákat löjje; hanem az osztály' vezére egy Gyalog-Oberster nem engedelmeskedett parancsolatjának. „Hát nem ismer az Ur? kérdé Riego.“ — „Egyedül az osztályos Commendantsnak Generális Morillonak engedelmeskedem, felele az Oberster.“ Szó nélkül ment - el Riego, 's a' mint kevés idő múlva Generális Morilloval találkozott, eleibe terjesztette, hogy a' Gárdák megtámadása iránt parancsolatot kell adni, mert azoknak magokviselet a' Constitutzióval teljességgel nem egyezik.“ — „Az effélét csak bizza rám az Ur, 's vezesse Descamisadosait!“ Innen is némán távozott - el Riego, 's országglásának vége.“

„A' városi tisztség azt végzé Júl. 3d., hogy a' Királyt meg kell hívni, hogy Familiájával együtt jelenne - meg a' tanácsnáznál. Ezen végzés' hallására, ösz-

vegyüjté Ő Felsége tanácsát, mellynek határozása még nem tudatik. Ez a' végzés csupa törvetés, mellyel a' Királyt akarják megfogni, 's hűséges Gárdájától eltávolztatni; — ez Párizsi volt Biró Bailly XVI d. Lajos ellen tett nyomorult szemfényvesztő-játékának majmolása.“

„A' Statustanács Júl. 4 d. késő estvéig tartotta üléseit, 's azt végezte, hogy a' Királyt arra kell venni, hogy fenytéket nem ismerő Gárdájától váljon-meg. A' végzést a' Statustanácsnak egy Deputatioja vitte-meg a' Királynak, mellyre Ő Felsége ezt felelte: „Ismeri az én Gárdám a' fenytéket; hadd vezéreljen csak én, 's megláljátok, engedelmeskedik.“ Ezen felelet menyköcsapás volt a' Statustanácsosoknak. Azon sokféle előterjesztésekre pedig, hogy a' fő-város minémű állapotban volna most, azt felelte Ő Felsége, hogy egy új tanácsgyűlésben, melly éjjel fog tartatni, személyesen fog jelen lenni.“

Ugyancsak a' Gazette de France jelenti Júl. 11 d., hogy Andalusia vidékei, nevezetesen Cordova tartománya lázzadásban van a' Constitutzió ellen. Egy sereg Karabélyos a' lelke az ottani Royalistáknak, kikhez több Linea-seregek 's még egy Tartománybeli Militzia-csapat is csatolta magát.

Francia Ország.

A' Király, gyenge hurutja miatt Júl. 8 d. nem ment-ki St. Clouból. De a' Párikamara tisztí hivatalát, melly a' múlt napi ülésben elfogadott törvényeket vitte meg, még is maga elibe bocsátotta.

Ujabb tudósítások szerint a' Király jobban van, 's Júl. 10 d. a' Miniszteri-tanácsban maga praesidealt. A' Királyi Fa-

miliának minden tagjai látogatásokat tettek Ő Felségénél.

Bertonnak öszveesküvési perét, részint a' Niorti, részint a' Saumuri Criminalis törvényszékekre igazította a' Poitiersi törvényszék.

A m é r i k a.

Hiteles kútfőből tudatik, hogy a' Francia Országgal kötött kereskedési-alkut, Washingtonban Amerika részéről Adams, Francia Ország részéről Neuville Urak aláírták.

P r u s z s z i a.

Berlinből Júl. 2 d. Az itt lévő Universitásbeli Elöljáróság vizgálatjainak következése, hogy mintegy 30 tanuló az Iskolából kirekesztetett. Hibájok abban áll, hogy részt vettek valamely Arminia nevű, sok tekintetekben büntetést érdemlő, titkos szövetségben. Majd minden német Universitásokban voltak hasonló szövetségek, mellyek 1821 d. őszszel képviselőket küldöttek Dresdába köz-követeik gyűlésére. Ezen gyűlésben, a' Német Szövetséges Státusok' 1819 d. esztendei gyűléseiben szorosán megtiltatott közönséges német tanulói-szövetség újra felállított és forma szerint elrendeltetett. A' szövetségben való részvételt valamint az itt, úgy másutt lévő fő Iskolákban is nyomozzák és büntetik. A' Boroszlói Universitásnál egy felsőbb helyről küldött Biztos fedeztefel a' szövetekezést. Az 1819 diki Végzések szerint, valaki részt veszen efféle szövetekezésben, a' kemény büntetés mellett, semmi polgári hivatalokra sem vétethetik-fel. Ezen büntetés mondatott a' bünösöknek talált Tanulókra, 's a' Weimári Nagy-Herczégység Kormányja megfosztott a' Status' hivatalától egy tisztviselőt, ki a' tanulók' szövetekezésében nagy részt vett.